

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 39
E: gp.mzp@gov.si
www.mzp.gov.si

Urad vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana

Številka: 360-8/2012/12 - 00911290
Datum: 21.3.2013

Zadeva: Predlagam.vladi predlog 4022-474: Preglednejše položnice za elektriko
(vaša zadeva št **092-474/2012/4**)

Spoštovani,

poslali ste nam sledeč predlog:

Predlagam.vladi predlog 4022-474: Preglednejše položnice za elektriko
- Dopis

Predlagam, da se uvede zakon, da se naredi preglednejše položnice za elektriko in, da se plača elektriko po dejanski uporabi brez dodatnih trošarin in podobno, saj naj bo vse to že všteto v ceno, kjer bo zelo jasno in na transparenten način dostopno vsem. Trenutno je skoraj nemogoče brez programa izračunati, koliko stane kilovatna ura, saj moraš upoštevati trošarino, omrežnino, razne davke, itd....

Na računu naj bo samo VT in MT ali ET in to je tudi vse, kar bi moralo biti na računu. Vse ostalo naj bo všteto v ceni, oziroma naj podjetja plačujejo več elektriko, gospodinjstva pa manj, pa čeprav morda je že tako, očitno ni zadosti izrazito.

Odgovor MZIP, Direktorat za energijo:

Na računu za elektriko se z isto položnico plačuje več storitev:

1. porabljena električna energije (ceno določa dobavitelj)
2. omrežnina: plačilo omrežja in storitev, potrebnih za dobavo porabljene električne energije (ceno določa Javna agencija RS za energijo)
3. prispevki za spodbujanje obnovljivih virov energije, za spodbujanje učinkovite rabe energije, za financiranje Javne agencije za energijo in za financiranje operaterja trga (določa jih vlada RS)

4. davki in trošarine (določa jih vlada RS)

Različna plačila se plačujejo bodisi na porabljeno kilovatno uro (kWh) bodisi na obračunsko moč (kW).

Zaradi vsega tega je račun v resnici precej zapleten. A prikaz vseh postavk je na računu ravno zaradi zahteve po preglednosti. Namen tako razčlenjenega računa je ravno ta, da bi odjemalci lahko natanko ugotovili, kaj in po kakšni ceni plačujejo.

Večine sestava računa ne zanima, zanima jih le končna vsota, skupaj z davki in prispevki. Končna številka za plačilo je vedno na položnici, tisti najenostavnejši podatek je iz položnice očiteno.

Iz položnice je natanko razvidna tudi obračunana poraba elektrike v kWh in obračunana moč v kWh. Obračunano moč lahko primerjamo z naročnino pri telefonskih računih: plačamo jo tudi če ne porabimo nič energije. Takšen način zaračunavanja je potreben predvsem zaradi omrežja, ki ga je potrebno zgraditi, vzdrževati in voditi tudi, če porabe ni. Pri gospodinjstvih odjemalcih je razmerje omrežnina : energija : davki in prispevki približno 4 : 4 : 2.

V časih, ko še nismo imeli energetskega trga, sta bila stroška omrežja in energije združena. Odjemalci se niso zavedali, da je strošek omrežja enak strošku proizvodnje energije. Po vstopu v EU z liberaliziranim trgom elektrike sta se je morala slovenski sistem in zakonodaja prilagoditi zahtevam EU direktiv in na računih sta se stroška za energijo in omrežje začela prikazovati ločeno, saj gre za dve popolnoma ločeni storitvi, za kateri se cena določa na različen način: ceno energije določa dobavitelj skladno z zakonitostmi trga, ceno za omrežje, ki je naravni monopol, pa določa regulator, Javna agencija RS za energijo. Regulator se pri tem drži natančno določenih načel, katerih cilj je nadomeščanje konkurence na področju, kjer vlada naravni monopol.

Ker gre za dve ločeni storitvi, bi načeloma zanju morali vsak mesec dobivati dve ločeni položnici. Zelo veliko truda smo vložili v to, da se to ni zgodilo, saj se nam je zdelo, da bi bil to korak nazaj. V Sloveniji bi to pomenilo približno 800.000 položnic na mesec več in zdelo se nam je, da je ta strošek res nepotreben. Zato dobavitelji obe storitvi zaračunavajo na isti položnici, prejeti denar pa se nato razdeli na dobavitelja in operaterja omrežja. Računi so zato nedvomno bolj zapleteni, a vse postavke so iz njih razvidne, prihranili pa smo zelo veliko denarja za nepotrebne položnice.

Iz težav, ki jih imajo pri tem na področju dobave zemeljskega plina se vidi, da ena položnica za obe storitvi ni tako sama po sebi umevna, pri zemeljskem plinu vedno več odjemalcev plačuje mesečno po dve položnici, eno za plin in drugo za omrežje.

Davke in prispevke je seveda na vsakem računu potrebno prikazati ločeno, tu elektrika ni nikakršna izjema.

Kot rečeno, končni znesek kot najpomembnejši in najenostavnejši podatek je iz položnice jasno razviden. Z malo truda se da razvozlati tudi vse ostale postavke in zneske za posamezne dele računa. Da bi lahko ponudbe različnih dobaviteljev med seboj lažje primerjali in se med njimi odločali, Javna agencija RS za energijo na svojih spletnih straneh vzdržuje primerjalnik, kjer lahko za svoj način porabe ugotovite, kateri od ponudnikov je trenutno najcenejši. (naslov: http://www.agen-rs.si/sl/informacija.asp?id_informacija=1140&id_meta_type=29&type_informacij=)

Tako cena elektrike kot cena omrežnine je za gospodinjstva nekoliko višja kot za podjetja. Ta razlika je stroškovno utemeljena: podjetja kupujejo elektriko v večjih količinah in pri večjih

količinah so specifični stroški vedno nekoliko nižji, tudi zakon trga pri večjih nakupih omogoča doseganje nižje cene. Višji stroški za gospodinjstva so v povprečju tudi pri omrežju: velik del industrije ne potrebuje razvejanega nizkonapetostnega omrežja, saj so priključeni na srednjenapetostno ali celo na visokonapetostno omrežje. Enostavno povedano to pomeni, da je za oskrbo gospodinjstev potrebno zgraditi ogromno razvejano omrežje, ki ga industrija ne potrebuje. Kdor je priključen na srednjenapetostno omrežje, ne plačuje stroškov nizkonapetostnega omrežja.

Oskrba z elektriko ni socialni mehanizem. Oskrba z elektriko je storitev, ki jo plačujemo po stroškovnem principu. Zavedati se je potrebno, da je tak način najbolj pošten do odjemalcev. Če se za gospodinjstva uveljavi socialni princip in plačila ne pokrijejo stroškov, mora nekdo drug – industrija – plačati več. Ker to seveda pomeni zmanjšanje konkurenčnosti in izgubo delovnih mest, se industrija upre in tudi doseže znižanje cen. Na koncu vsi plačujejo premalo, stroške pa preko državnega lastništva poravnava država. Država pa denar dobi iz davkov, ki jih spet plačujejo tako posamezniki kot podjetja.

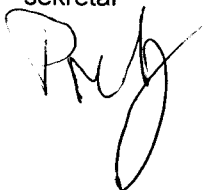
Plačilu se torej ni mogoče izogniti, najbolj pravično pa je, da je porazdeljeno po stroškovnem principu, saj je le tako mogoče preprečiti prekomerno porabo elektrike odjemalcev, ki ne plačujejo stroškovne cene.

Seveda pa imamo glede porabe energije in s tem povezanim sproščanjem CO2 tudi določne politične cilje, ki še dodatno utemeljujejo plačevanje elektrike po polni ceni, še povečani za okoljske prispevke.

S spoštovanjem,

Pripravil:

mag. Urban Prelog
sekretar

Julijan Fortunat
generalni direktor
DIREKTORAT ZA ENERGIJO

